

הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים

ירושלים, ט"ו בטבת התשפ"א

30 בדצמבר 2020

לכבוד
מר אמיר אוחנה
השר לביטחון הפנים

הנדון: מועמדותו של יעקב שבתאי לתפקיד המפקח הכללי של משטרת ישראל

סימוכין: מכתביך מיום 15.12.2020 ומיום 16.12.2020

השופט (בדימוס) אליעזר גולדברג

במכתביך שבנדון אל יושב ראש הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים הודעת כי בכוונתך להמליץ לממשלה על מינויו של ניצב יעקב שבתאי, המשרת היום כמפקד משמר הגבול, לתפקיד המפקח הכללי של משטרת ישראל. זאת מאחר שתפקיד זה נמנה עם התפקידים אשר על פי החלטת הממשלה מיום 27.5.2018 מחייב קבלת חוות דעתה של הוועדה בכל הנוגע לטוהר המידות במינוי.

לצורך הבדיקה האמורה פרסמה הוועדה בין היתר הודעה לציבור, לפיה בידי כל אדם לפנות אליה בכתב ולהביא בפניה עובדות שיש בהן, לדעתו, לסייע בידה במתן חוות דעתה.

ההודעה האמורה הביאה למספר תגובות מהציבור המייחסות למועמד התנהגות בלתי ראויה (כשבצדן של אלה היו גם שדיברו בשבח). חלק מהתגובות נסמכו על עובדות שגויות (דוגמת הטענה כי המועמד לא עבר בדיקת פוליגרף, אף שעבר בהצלחה בדיקה כזאת בשנת 2018). חלק אחר מהתגובות נדחה לאחר קבלת הסברו של המועמד, בנוסף לאלה שעל פי תוכן התבקש לדחותן על הסף.

סבורני, כי מן הראוי הוא שממכלול התגובות שהגיעו מהציבור נתייחס רק לשני נושאים שהגיעו גם הם אל שולחנו של היועץ המשפטי לממשלה.

עניינו של נושא אחד מן התגובות הוא כי המועמד המליץ להחזיר את ראש המטה שלו לשירות פעיל ואף מינה אותו לתפקיד קצין מבצעים במג"ב, לאחר שזה הוצא לחופשה כפויה בעקבות הגשת כתב אישום נגדו שמייחס לו עבירה של מעשה מגונה כלפי קצינה שהשתתפה עמו בקורס.

במענה לטענה זו הסביר המועמד בהופיעו בפני הוועדה, כי עמדתו בדבר החזרת מי שנחשד בעבירה (להלן: החשוד) נבעה מתוך הכרת הנסיבות המקלות של המקרה.

מסיכום הפרטים שכתב קצין מדור אמצעים מנהליים במחלקת משמעת במשטרה, עולה כי הוא המליץ מלכתחילה כי יש להשיב את החשוד לשירות ואליו הצטרפו גם ראש מדור וממלא מקום ראש מחלקת משמעת. לדבריו, ההחלטה לסיים את חופשתו המנהלית של החשוד התקבלה על ידי ממלא מקום המפכ"ל שהדבר היה בסמכותו. "אכן המועמד הביע עמדתו לפיה ראוי להשיב את הקצין לתפקידו, אולם היא הועברה במסגרת בקשה שלנו. כפי שאנו עושים בכל תיק ותיק... מפקד מג"ב, כמו כל מפקד מקביל בדרגה... הוא גורם ממליץ בעת שנשקלת נקיטת אמצעים מנהליים כנגד פקודיו, ראש אמ"ש או המפכ"ל, הם הגורם שמקבל את ההחלטה, לאחר שהם מקבלים בנוסף גם את המלצת מחלקת משמעת והיועמ"ש. כך גם נעשה במקרה זה."

יצוין, כי פקודות הקבע 06.01021, על פי ניסוחן דאז קבעו כי מפקדו הבכיר של איש המשטרה החשוד יעביר לראש מדור משטר ומשמעת, בתוך שלושה ימים מיום שקיבל דיווח ראשוני או פסק דין שניתן נגד איש המשטרה חוות דעת מפרטת בדבר טיב שירותו של האיש... והמלצה בדבר נקיטת אמצעי משמעת מנהליים.

דעת הוועדה היא, על כן, כדעת היועץ המשפטי לממשלה, כי "הפנייה לקבלת המלצתו של ניצב שבתאי בעניין נעשתה כמקובל במקרים של הוצאה לחופשה", וכי "המידע שהתקבל בעניין זה אינו מעורר קושי ביחס למועמדותו של ניצב שבתאי".

עניינה של התגובה השנייה שמידת חומרתה עולה על יתר התגובות שהגיעו לוועדה, נוגעת למידע שנתן המועמד, על פי הנטען, לנציב משטרה בדימוס, מתוך מידע שבמערכת "עין הנץ" של המשטרה, על אף שהדבר אסור על פי נהלי המשטרה.

בחקירתה במחלקת לחקירת שוטרים נחקרה שוטרת (להלן: השוטרת) בחשד כי מסרה למי שהיה בעבר ניצב במשטרה (להלן: הניצב בדימוס) מידע מתוך מערכת משטרתית בשם "עין הנץ". במערכת זאת מצוי מידע על כלי רכב שנלקחו שלא כדין והועברו מעבר לקו הירוק, מידע שהניצב בדימוס היה מעוניין בו בהיותו בכיר בחברה המחזיקה בבעלותה צי רכב גדול. לדברי השוטרת היא הונחתה לעשות כן על ידי המועמד שהיה באותו עת מפקד המרחב.

לאחר החקירה במח"ש נתבקש ממלא מקום סגן המפקח הכללי של המשטרה על ידי ממלא מקום המפכ"ל לברר את הנושא.

בבירור זה אמר המועמד כי בשום שלב לא נתן אישור חופשי להשתמש במערכת המשטרתית. ייתכן שנתן אישור לסייע לניצב בדימוס כפי שנתן אישור לסייע לאיתוראן ולפוינטר ולכל מי שהחזיק צי רכב. כן הוסיף כי לא נתן "בשום שלב אישור נקודתי לסייע לשום גורם בהוצאת מידע מהמערכות המשטרתיות ובכלל זה לגבי הניצב בדימוס.

ממלא מקום סגן המפכ"ל שמע בבירור שעשה גם את של מי ששימש מפקד מחוז שרון, אחרי המועמד ובכלל זה את תשובתו לשאלה אם ניתן אישור על ידו להמשיך נוהג שהיה קיים לכאורה במרחב בתקופת המועמד, להעביר מידע ממערכת "עין הנץ" או ממערכות משטרתיות אחרות לניצב בדימוס. על כך השיב, כי "לא ניתנה שום הנחייה לאף אחד במטרה להעביר לגבי גל (הניצב בדימוס – א.ג.) מידע משטרתי שלא על פי החוק".

בסיכום הבירור כתב ממלא מקום סגן המפכ"ל כי מאחר שמדובר בבירור בלבד ולא בחקירה אין לראות את דבריו בסיכום כמסקנות חד משמעיות "אלא התרשמות מתוך הנאמר ומתוך ההכרות עם הדמויות והדסק המודיעיני שהוקם במרחב שרון בתקופה האמורה". להבנתו המועמד ומחליפו "מבינים היטב את האיסור החל על העברת מידע מהמערכת המשטרית למי שאינו מורשה. הוא מניח כי המועמד לא נתן הנחייה מפורשת להעביר מידע מתוך המערכות המשטריות למי שאינו מורשה. הוא מניח כי המועמד לא נתן הנחייה מפורשת להעביר מידע מתוך המערכות המשטריות. "ייתכן כי מדיניותו - הגורסת כי יש להרחיב ככל הניתן את מעגלי השותפויות ותפיסתו היצרית והאנגרטי - ייתכן ויצרו אווירה שאפשרה מהלך שכזה. מכל מקום - ברור כי כל מה שנעשה - נעשה מתוך כוונה להפוך את המרחב לאפקטיבי יותר במלחמתו בשב"ל ולתת שירות טוב יותר לציבור.... השוטר שמודה כי עשתה שימוש במערכות המשטריות לטובתה האישית - ייתכן (ייתכן בלבד) - ניסתה להלבין את התנהלותה באמצעות השחרת אחרים."

במכתב היועצת המשפטית של המשטרה אל ראש מח"ש, היא עדכנה אותו בשם ממלא מקום המפכ"ל על תוצאות הבדיקה הנ"ל וכי נוכח הממצאים שנקבעו בסיכום החליט ממלא מקום המפכ"ל שלא לנקוט בצעדים כלשהם נגד המועמד ומחליפו. מגרסתו של המועמד עולה, כי לא ניתנה הנחייה מפורשת להוציא מידע ממערכות המידע "אך בהחלטת קיימת אפשרות שניתנה הנחייה לסייע לניצב בדימוס אשר התפרשה על ידי השוטר באופן רחב יותר. סביר להניח שמדובר באי הבנה. כך גם עולה מהתרשמותו של סגן המפכ"ל שבירר את התיק. הוראת ממלא מקום המפכ"ל הייתה שלא לנקוט בצעדים כלשהם נגד המועמד ומחליפו.

היועץ המשפטי לממשלה, שכאמור עסק בסוגיה האמורה, היה אף הוא בדעה כי בשים לב למועד האירוע והחלטת סמפכ"ל המשטרה המפורטת לעיל, אין כדי להביא לפסילת המועמד.

בדבריו לוועדה ציין המועמד כי במהלך הבדיקה ביקש להוכיח את טענתו המכחישה מכל וכל את גרסת השוטר, באמצעות בדיקת פוליגרף שיעבור.

בפנייתו לוועדה הרחיב עו"ד פנחס (פיני) פישלר את הסתייגותו מן הדרך בה נתבררה הטענה על הוראתו של המועמד (וכן של בכירים אחרים במשטרה) למסור מידע מהמערכת המשטרית. "כל זאת לטובת קצין משטרה בכיר בדימוס - חברם - ניצב בדימוס גבי גל המכהן כקב"ט בחברת השכרת רכב שלמה סיסקטי". "עניין לנו בשליפת מידעים ממאגרי המשטרה, בניגוד לחוק, רק על סמך ולאור היכרות אישית/חברתית".

יצוין, כי ממלא מקום סגן המפכ"ל שעליו היה לברר את הנטען נגד המועמד, פגש את המועמד ומחליפו וקיבל את גירסאותיהם, אולם הוא לא פגש בשוטר. ובעוד שהמועמד ומחליפו עברו

בדיקת פוליגרף, שעסקה, בין היתר בנושא הוצאת מידע שלא כדין ולגורמים בלתי מורשים, לא עברה השוטר בדיקה כזאת.

על כך יש להוסיף את דבריו המפורשים של ממלא מקום סגן המפכ"ל כי מסקנותיו "אינן מסקנות חד משמעיות", וכי הוא רק מניח כי המועמד לא נתן הנחייה מפורשת להעביר את המידע לניצב בדימוס.

סבורני, כי בנסיבות האמורות לא ניתן לומר קטגורית כי לא נמצא פגם בטוהר מידותיו של המועמד.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

עמדת חברי הוועדה פרופ' דניאל הרשקוביץ, נציב שירות המדינה, והחברים מטעם הציבור פרופ' טליה איינהורן ומר משה טרי:

לאחר בדיקת המידע שהובא בפנינו, לא מצאנו פגם בטוהר מידותיו של המועמד ניצב יעקב (קובי) שבתאי וגם לא מצאנו פגם מבחינת טוהר המידות בשיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה למנותו.

נחה דעתנו שלא היה ממש בטענות השונות שהועלו כנגד המועמד, בין היתר לאור בדיקת פוליגרף שעבר בהצלחה. לאחר שקראנו את נימוקיו של יו"ר הוועדה השופט (בדימוס) אליעזר גולדברג, נוכחנו שנפלו בהם פגמים משמעותיים היורדים לשורשו של עניין.

להלן נימוקינו:

1. באשר לטענה שהועלתה כלפי חוות הדעת שהמועמד כתב, במענה לבקשת ראש אגף משמעת, לעניין ההחלטה על החזרתו לשירות לאחר תקופת חופשה כפויה של רב פקד דוד הרוש, דעתנו כדעת יו"ר הוועדה. חוות הדעת נכתבה כמקובל במקרים כאלה שבהם נשקלת ההחזרה לשירות של מי שהוגשו נגדו הליכים תלויים ועומדים וההחלטה הסופית התקבלה ע"י הגורם המוסמך, על סמך כל החומר שחוות הדעת היתה אחד ממרכיביו.

2. באשר לטענה לגבי העברת מידע מתוך מערכת "עין הנץ" של המשטרה, דעתנו היא שלא נפל שום פגם במעשיו של המועמד, **והוא גם עבר בהצלחה בדיקת פוליגרף שעסקה, בין היתר בהעברת מידע שלא כדין לגורמים בלתי מורשים.**

3. על פי החומר שהונח לפנינו, המידע במערכת "עין הנץ", שהיתה פרי יוזמתו של המועמד, אינו בעל רגישות מיוחדת. אדרבה! היה זה באינטרס המשטרה לשתף פעולה עם מגוון גורמים אזרחיים, שכללו גם חברות ביטוח ואת חברת פוינטר, כדי שניתן יהיה לטפל באופן יעיל בגניבות רכבים. בידי הגורמים האזרחיים האמורים מצויים מספרי הרישוי של רכבים גנובים בעוד שבידי המשטרה מצוי המידע לגבי הרכבים שחצו את הקו הירוק, אך אין לה הידע איזה מהם

גנובים. שיתוף הפעולה מתמצה בכך שהגורמים האזרחיים מוסרים למשטרה את מספרי הרישוי ואז היא מצידה יכולה לעדכן אותם האם רכבים אלה חצו את הקו הירוק. יצוין כי הגורמים האזרחיים גם השתתפו במימון המערכת.

4. בחוות דעתנו הנוגדת, הסתמך יו"ר הוועדה על **מכתבה של היועצת המשפטית למשטרה לראש מח"ש לגבי עדותה של שוטרת** שהעידה, בחקירתה במשטרה כחשודה בהעברת מידע שלא כדין, שבחלק מהמקרים היא הונחתה לעשות כן על ידי המועמד, ולאחר שהמועמד עבר מתפקידו לתפקיד אחר – על ידי מחליפו בתפקיד. **ואולם מקריאת תמליל החקירה עצמו של השוטרת במח"ש, שנמסר לוועדה לבקשתה, עולה תמונה שונה.**

5. מהתמליל עולה שהשוטרת אכן הודתה במפורש כי ביצעה העברות מידע לצרכים פרטיים כאלה ואחרים, וגם השתמשה לצורך העברת המידע בטלפון הפרטי שלה.

5. סמפכ"ל המשטרה, שמונה כקצין בודק בעניין העברת המידע לכאורה ע"י המועמד, בא לכלל מסקנה כי

"השוטרת – שמודה כי עשתה שימוש במערכות המשטרתיות לטובתה האישית – ייתכן (יתכן בלבד) – ניסתה להלבין את התנהלותה באמצעות השחרת אחרים".

6. בדו"ח הקצין הבודק נאמר עוד כי

ק.ש. [המועמד] בתקופתו כממ"ר הקים מרכז מודיעיני/מבצעי חדש במרחב שרון – בתפיסה יצירתית – והיה פיילוט ארצי לנושא מערכת ה-LPR (עין הנץ) שרק נכנסה למשטרה... ק.ש. היה חדור מוטיבציה להפוך את המרחב מ"דייגים" ל"ציידיים" כדבריו דאז ולשפר באופן דרמטי את היעילות והאפקטיביות של המרחב כנגד תופעות הפשיעה ובכלל זה השבל"ר [שימוש ברכב ללא רשות]... המרכז אותו הקים שוכפל ברבות הימים למרכז הבינה במג"ב.

7. אמת שהסמפכ"ל ציין שמאחר שלא ערך חקירה, מסקנותיו בעניין העברת המידע אינו חד-משמעיות, אלא שכאן באה בדיקת הפוליגרף שנערכה למועמד וסוגרת את הפינה הזאת באופן חד משמעי.

8. לפי מה שנמסר לוועדה, וכפי שמפורט לעיל בדו"ח הסמפכ"ל, היוזמות שנקט המועמד בעניין עין הנץ ושיתוף הפעולה עם שורה של גורמים אזרחיים הניבו תוצאות ברוכות לציבור בכללותו. על כל אלה ראוי המועמד לשבח ולא לגנאי.

9. עוד נציין כי בהופעתו בפנינו וגם בהודעה שמסר קודם לכן לתקשורת, טען מ"מ המפכ"ל כאילו היו שיקולים זרים בשיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה למנות את המועמד. לשאלתו הישירה של יו"ר הוועדה בעניין זה, השיב מ"מ המפכ"ל שעצם השיהוי בבחירת המפכ"ל הוא הבסיס היחיד לטענות שהעלה. לעניין זה נציין כי בהופעתך לפנינו הסברת לנו בפירוט את ההליך שעשית, מאז

התמנית לתפקידך, כדי להחליט על המועמד המתאים לעמוד בראש המשטרה לעת הזאת. התרשמנו שההליך היה רציני וראוי.

10. במאמר מוסגר נעיר כי, בהתכנסותנו הקודמת בעניין זה, זמן קצר לפני הבחירות האחרונות, נאמר לוועדה כי השר לבט"פ דאז, גלעד ארדן, לא יכול היה למנות מפכ"ל במשך למעלה משנה, מאחר שהיועץ המשפטי חיווה את דעתו שקיימת מניעות משפטית לעשות כן. מכאן מסקנתנו שלא נפל שום פגם מבחינת טוהר המידות בשיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה למנות את המועמד רק כעת.

לאחר בדיקת המידע שהובא בפנינו, לא מצאנו פגם בטוהר מידותיו של המועמד ניצב יעקב (קובי) שבתאי וגם לא מצאנו פגם מבחינת טוהר המידות בשיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה למנותו.

----- פרופ' טליה איינהורן חברה	----- משה טרי חבר	----- פרופ' דניאל הרשקוביץ נציב שירות המדינה חבר
--------------------------------------	-------------------------	---

הוחלט, על כן כדעת הרוב שלא נמצא פגם מבחינת טוהר המידות של המועמד וכן לא נמצא פגם בטוהר המידות מבחינת השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה למנותו.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

----- פרופ' טליה איינהורן חברה	----- משה טרי חבר	----- פרופ' דניאל הרשקוביץ נציב שירות המדינה חבר
--------------------------------------	-------------------------	---